

FIZIKA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

APRIL, ŠKOLSKE 2018/2019. GODINE

UPUTSTVO

Vrijeme rješavanja testa je 60 minuta.

Ne otvarajte test dok vam test-administrator ne kaže da možete početi sa radom.

Dozvoljen pribor: grafitna olovka, gumica i hemijska olovka.

Učenikov rad mora biti napisan hemijskom olovkom. Samo skice i grafici mogu biti nacrtani grafitnom olovkom. Tokom ispita dopuštena je upotreba digitrona (džepnog kalkulatora).

Pažljivo pročitajte svaki zadatak.

Pažljivo pročitajte uputstva koja su napisana ispred svake grupe zadataka.

U zadacima od 1 do 4 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora. Prilikom rješavanja zadatka od 5 i 6 pažljivo popunite tabelu.

U zadacima od 7 do 15 rješenja jasno i precizno napišite na za to predviđeno mjesto. Zadatke rješavajte postupno, pravilno zapišite jedinice mjere a brojne vrijednosti zaokružite na dvije decimale.

Ako zadatak rješavate na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje da ocjenjivač boduje.

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Ukoliko pogriješite, prekrižite i rješavajte ponovo. **Nije dozvoljena upotreba korektora.**

Kao prilog testu date su osnovne formule, konstante i prefiksi koji vam mogu biti od pomoći prilikom rješavanja testa.

Želimo vam puno uspjeha!

ŠIFRA UČENIKA

PRAZNA STRANA

OSNOVNE FORMULE

OBLAST	OSNOVNE FORMULE
Fizičke veličine i mjerenje	$x = x_{sr} \pm \Delta x, \rho = \frac{m}{V}$
Mehanika	$s = v_s \cdot t, a = \frac{\Delta v}{\Delta t}, v = v_0 \pm a \cdot t, s = v_0 t \pm \frac{a \cdot t^2}{2},$ $v = v_0 \pm gt, h = v_0 t \pm \frac{g \cdot t^2}{2}, E_k = \frac{mv^2}{2}, E_p = mgh,$ $\vec{F} = m \cdot \vec{a}, \vec{Q} = m \cdot \vec{g}, F_{tr} = \mu F_n, F_g = \gamma \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2}$ $A = F \cdot S, P = \frac{A}{t}, p = \frac{F}{S}, p = \rho gh, F_p = \rho gV$ $F_e = k \cdot x, T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k}}, T = 2\pi \sqrt{\frac{\ell}{g}}, T = \frac{t}{n},$ $v = \frac{1}{T} \left(f = \frac{1}{T} \right), \lambda = v \cdot T$
Elektromagnetizam	$q = n \cdot e, F_e = k \cdot \frac{q_1 \cdot q_2}{r^2}, E = \frac{F_e}{q},$ $E = \frac{U}{d}, I = \frac{q}{t}, I = \frac{U}{R}, I = \frac{U}{R+r}, R = \rho \frac{\ell}{S}, A = q \cdot U,$ $P_e = U \cdot I, Q = I^2 R t$
Geometrijska optika	$\frac{1}{p} + \frac{1}{\ell} = \frac{1}{f}, U = \frac{L}{P} = \frac{\ell}{p}, \omega = \frac{1}{f}$
Unutrašnja energija, temperatura i toplota	$Q = mc\Delta T$

OSNOVNE FIZIČKE KONSTANTE

Gustina vode $\rho_{\text{H}_2\text{O}} = 1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$

Ubrzanje slobodnog pada pri površini Zemlje $g = 9,81 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

Normalni atmosferski pritisak $p_0 = 100 \text{kPa}$

Specifična toplota vode $c = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kgK}}$

Brzina svjetlosti u vakuumu $c = 3 \cdot 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$

Brzina zvuka kroz vazduh $u = 340 \frac{\text{m}}{\text{s}}$

Elementarna količina naelektrisanja $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{C}$

Masa elektrona $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31} \text{kg}$

Gravitaciona konstanta $\gamma = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{\text{Nm}^2}{\text{kg}^2}$

Konstanta srazmjernosti kada se naelektrisana tijela nalaze u vakuumu $k_0 = 9 \cdot 10^9 \frac{\text{Nm}^2}{\text{C}^2}$

PREFIKSI

NAZIV PREFIKSA	OZNAKA	VRIJEDNOST
giga	G	10^9
mega	M	10^6
kilo	k	10^3
hekto	h	10^2
deka	da	10^1
deci	d	10^{-1}
centi	c	10^{-2}
mili	m	10^{-3}
mikro	μ	10^{-6}
nano	n	10^{-9}
piko	p	10^{-12}

U zadacima od 1 do 4 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Automobil se kreće ravnomjernom brzinom. U tabeli su prikazani pređeni putevi u određenim vremenskim intervalima. Kolika je brzina automobila?

$t(s)$	0	1	2	3
$s(m)$	0	3,5	7	10,5

- A. $2,5 \frac{m}{s}$
B. $3 \frac{m}{s}$
C. $3,5 \frac{m}{s}$
D. $7 \frac{m}{s}$

2 boda

2. Lopta mase 300 g nakon 3 s kretanja ima brzinu $9 \frac{m}{s}$. Koliki je intenzitet rezultujuće sile koja djeluje na loptu?

- A. 0,3 N
B. 0,9 N
C. 3 N
D. 9 N

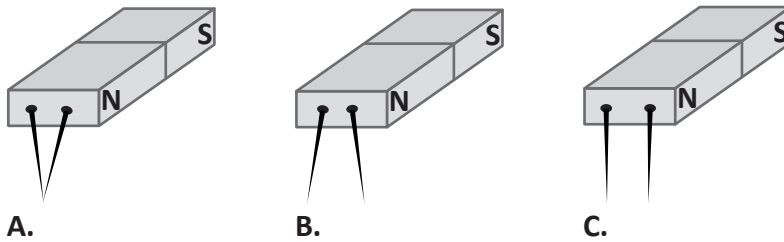
2 boda

3. Količina naelektrisanja mjerena jednim elektrometrom je $-1\mu C$, a drugim $5\mu C$. Ako su elektrometri jednaki, koliku količinu naelektrisanja pokazuje svaki od njih kada ih spojimo metalnom žicom?

- A. $q_1 = -1\mu C, q_2 = 5\mu C$
B. $q_1 = -5\mu C, q_2 = 1\mu C$
C. $q_1 = -3\mu C, q_2 = -3\mu C$
D. $q_1 = 2\mu C, q_2 = 2\mu C$

2 boda

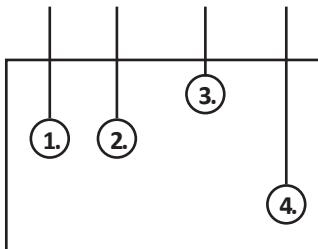
4. Na kojoj slici je prikazan pravilan položaj dva gvozdena eksera koja su privučena magnetom?

2 boda

U zadacima 5 i 6 pažljivo popunite tabelu.

5. Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).
Četiri bilijarske kugle su potopljene u posudu sa vodom, kao na slici.

TVRDNJA	TAČNO	NETAČNO
A. Na kuglu 4. djeluje sila potiska najvećeg intenziteta		
B. Na kuglu 3. djeluje sila potiska najmanjeg intenziteta		
C. Na kuglu 1. i 2. djeluju sile potiska jednakog intenziteta		
D. Na sve kugle djeluju sile potiska jednakog intenziteta		

2 boda

6. Upišite X pored odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).
Rezultat mjerenja gumice sa slike je:

TVRDNJA	TAČNO	NETAČNO
A. $l = (5,0 + 0,1)\text{cm}$		
B. $l = (5,0 \pm 0,01)\text{cm}$		
C. $l = (5,0 \pm 1)\text{mm}$		
D. $l = (50,0 \pm 0,1)\text{mm}$		

2 boda

U zadacima od 7 do 15 odgovore upišite na za to predviđena mjesta.

7. Kako se naziva talas nastao pomjeranjem čestica sredine u pravcu prostiranja?

Odgovor: _____

1 bod

8. Navedite tri načina toplotne razmjene.

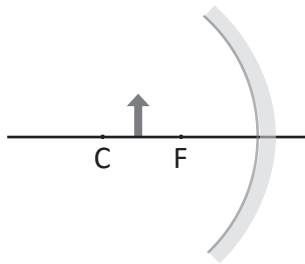
1. _____

2. _____

3. _____

2 boda

9. Upišite X na odgovarajuća mjesta u tabeli tako da pravilno opišete lik predmeta sa slike.

Stvaran (realan)	
Prividan (imaginaran)	
Uspravan	
Izvrnut	
Uvećan	
Umanjen	

2 boda

10. Koliki je poluprečnik krivine ogledala žižne daljine 2 m?

Odgovor: _____

1 bod

11. $325 \text{ dm}^2 =$ _____ m^2

$415 \text{ cm}^2 =$ _____ m^2

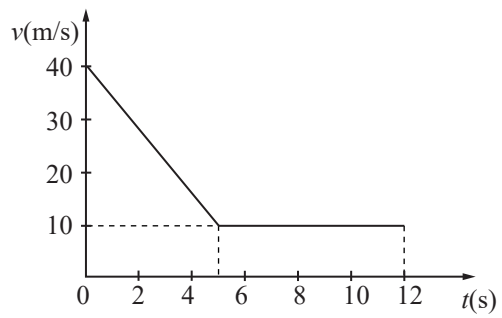
$28325 \text{ mm}^2 =$ _____ m^2

$0,8 \text{ km}^2 =$ _____ m^2

2 boda

- 12.** Na grafiku sa slike je data zavisnost brzine kretanja tijela od vremena. Koliki put tijelo pređe za 12 s?

3 boda

(prikazati postupak izrade zadaka)

Rješenje:

- 13.** Džepna baterija napona 4,5 V može u toku 5 h da daje struju jačine 0,3 A. Koliko je potrebno takvih baterija da bi se za isto vrijeme dobila električna energija od 1 kWh?

(prikazati postupak izrade zadaka)

Rješenje:

2 boda	

- 14.** Od neistegljive niti dužine 2,5 m napravljena su dva matematička klatna. Period jednog klatna je dva puta veći od perioda drugog klatna. Izračunajte koliki je odnos dužina ta dva klatna?

(prikazati postupak izrade zadaka)

Rješenje:

3 boda	

15. Izračunajte gravitacionu potencijalnu energiju koju ima kubni metar vode na visini od 10 m?

(prikazati postupak izrade zadaka)

Rješenje:

2 boda	

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____

_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2019. godine